

Generalni direktorat za bilateralne poslove

Br: 5/4-900/24-4021

21. novembar 2024.

IZVJEŠTAJ

o radnoj posjeti predsjednika Vlade Milojka Spajića Mađarskoj, 23-24. oktobra 2024.

Predsjednik Vlade **Milojko Spajić**, na poziv predsjednika Vlade Mađarske **Viktora Orbana**, boravio je u radnoj posjeti Mađarskoj, 23-24. oktobra 2024. godine.

Plenarnom sastanku je prethodio tête-à-tête, na kome su sa naše strane, pored predsjednika Vlade **Spajića**, prisustvovali šef Kabineta **Branko Kravac** i savjetnica za vanjsku politiku **Milica Perišić**. S mađarske strane prisustvovali i ministar vanjskih poslova i trgovine **Peter Sijarto** i ministar za nacionalnu ekonomiju **Marton Nađ**.

Na plenarnom sastanku u mađarskoj delegaciji bili su: premijer **Viktor Orban**, ministar vanjskih poslova i trgovine **Peter Sijarto**, ministar za nacionalnu ekonomiju **Marton Nađ**, savjetnik za nacionalnu bezbjednost **Marcel Biro**, državni sekretar **Janoš Mate**, specijalni izaslanik za Zapadni Balkan **Žolt Bunford** i ambasador Mađarske u Crnoj Gori **Jožef Nedeši**.

Premijer **Orban** je na plenarnom sastanku istakao da je privilegija da u Mađarskoj ugosti zvaničnike susjednih država, navodeći da i Crnu Goru ubraja u susjede. Posebno je naglasio da Mađarska „stoprocentno“ podržava članstvo Crne Gore u EU, te ukazao da se EU suočava sa gubitkom konkurentnosti na globalnom planu i da je dio rješenja nastavak proširenja na Zapadni Balkan iz kojeg se može dobiti „svježina i novi zamah“. Izrazio nadu da će Crna Gora u decembru napraviti iskorak u procesu integracija, odnosno da će biti zatvorena četiri pregovaračka poglavlja na MVK. Govoreći o mađarskoj ekonomiji, **Orban** je istakao da je do perioda COVID-a ona bila u ekspanziji, a da je u kriznom periodu Vlada nastojala da finansijski pomogne kompanije. Nakon izbijanja rata u Ukrajini, kako je kazao, došlo je do visokih stopa inflacije koje su na godišnjem nivou dostizale od 18% do 22%. Istakao da je Vlada ekonomskim mjerama uspjela da amortizuje negativan uticaj rata u Ukrajini i da on trenutno nije toliko snažan. Naveo je, takođe, da su podsticajne mjere ekonomije uslovile povećanje deficita budžeta na nivou oko 4,5% i da je u narednom periodu potrebno raditi na njegovom balansiranju. Kao jedan od ključnih problema, naveo energetske zavisnost Mađarske. Kazao je, takođe, da je izgradnja dva nova nuklearna reaktora u Pakšu do sada već trebalo biti završena, ali da je zbog izbijanja krize njihova gradnja pomjerena. Informisao da je inflacija u Mađarskoj 3,3% i da su realne plate smanjene za svega 1%, ukazavši na glavni problem potrošnje, s obzirom na to da se stanovništvo teško vraća na potrošačke navike prije krize. Govoreći o izborima 2026. godine, istakao da Vlada namjerava da donese dobar ekonomski i politički program sljedeće godine koji će se zasnivati na tri ključna stuba: 1. *povećanje minimalne i ostalih zarada*; 2. *podrška malim i srednjim preduzećim kroz*

specijalni program i 3. jačanje građevinskog sektora kroz adekvatni program stanovanja. Sve ovo će, kako je kazao, biti ispraćeno kroz pozitivnu medijsku kampanju i izrazio nadu da će to doprinijeti da Fidesz ponovo pobijedi na izborima.

Govoreći o odnosima sa Briselom, ocijenio ih „posebnim“, te naglasio da je politika EU ideološki prilično obojena. Podsjetio da bi Mađarska iz fondova EU trebalo da dobije 22 milijarde eura, istakavši da su dobili samo 12,5 milijardi. Takođe, informisao da nijesu dobili ni 6 milijardi eura planiranih programom za obnovu i razvoj. Prema njegovom mišljenju, Mađarska ova sredstva neće ni dobiti, te izrazio spremnost da ona budu opredijeljena za regionalne projekte.

Osvrnuo se i na, prema njegovim riječima, „egzistencijalne“ probleme Unije, posebno naglašavajući prezaduženost pojedinih članica eurozone (Italija i Francuska), migracione probleme koji dovode u pitanje funkcionalnost Šengen prostora i konkurentnost. Istakao je da evropske kompanije gube „bitku“ sa kompanijama iz SAD i Kine, zbog visokih cijena energije, te kazao da Mađarska namjerava da se na Samitu EPZ u novembru u Budimpešti usvoji dokument o strategiji nove konkurentnosti, a koji će dati smjernice za poboljšanje ekonomske situacije u EU u narednom periodu. S tim u vezi, informisao da se Mađarska zalaže za ekonomsku neutralnost, po modelu Austrije tokom hladnog rata.

Predsjednik Vlade Spajić zahvalio na svesrdnoj podršci Mađarske, kako bilateralno tako i u okviru multilateralnih formata. Istakao da se pred Crnom Gorom otvorila istorijska šansa da do 2026. zatvori sva poglavlja i time bude spremna da 2028. postane punopravna članica. Sljedeći korak će, kako je kazao, biti MVK u decembru 2024, s obzirom na to da su stvoreni preduslovi da na njoj budu zatvorena četiri pregovaračka poglavlja. U tom kontekstu zahvalio se na podršci premijera **Orbana**.

Kada je riječ o odnosima sa susjedima, predsjednik Vlade Spajić podsjetio da je regionalna saradnja jedan od prioriteta crnogorske vanjske politike, te naglasio da želimo najbolje moguće bilateralne odnose sa svim susjedima, tim i Hrvatskom. Naglasio da je dobijanje IBAR-a istorijsko dostignuće i da će predstojeće zatvaranje poglavlja potvrditi da je članstvo u EU realno. Osim saradnje u okviru EU, predsjednik Vlade Spajić istakao da su odnosi dvije države prijateljski i osvrnuo se na ekonomsku saradnju. Ukazao na spremnost Crne Gore da se dodatno unaprijede ekonomski odnosi u svim oblastima od obostranog interesa (turizam, telekomunikacije, IT, infrastruktura, trgovina, poljoprivreda i energetika). Informisao sagovornika da Vlada namjerava da investira u izgradnju auto puta između 8 i 9 milijardi eura, odnosno 2 milijarde u željezničku infrastrukturu i izrazio uvjerenje da će i Mađarska uzeti učešće u ovim projektima. U oblasti telekomunikacija, ukazao na značaj prisustva kompanije 4iG i podsjetio da su u toku razgovori o mogućnosti proširenja investicija, prije svega kroz izgradnju data centra. Postoji, kako je informisao, i dobra osnova za dalje razvijanje saradnje u oblasti turizma, čemu svakako doprinosi direktna linija Wizzair-a, što je ključno za povezivanje ljudi i biznisa.

Predsjednik Vlade Spajić ukazao na ogroman potencijal za saradnju u oblasti energetike, ali i poljoprivrede. Podsjetio da Crna Gora uvozi oko 90% poljoprivrednih proizvoda i da zbog priliva turista ovo može biti preporuka i za uključivanje mađarskih kompanija. Nadalje informisao da 25% BDP-a direktno dolazi od turizma, dok indirektno taj nivo iznosi 50%. Govorio je, takođe, o neiskorišćenom potencijalu sjevera Crne Gore, gdje postoji visoka stopa nezaposlenost i gdje su najniže bruto plate u Evropi. S obzirom na

to da su, prema njegovim riječim, poreska opterećenja i porezi na zarade konkurentni, to je i prilika za veće prisustvo mađarskih kompanija u ovom dijelu zemlje.

Nakon plenarnog sastanka, održana je pres konferencija predsjednika Vlade Spajića i premijera Orbana. Održan je i radni ručak, na kome je, osim članova delegacije, prisustvovao veći broj predstavnika MVPiT Mađarske, ostalih nacionalnih institucija i uglednih predstavnika biznis sektora.

ZNAČAJ POSJETE

Radna posjeta predsjednika Vlade Spajića Budimpešti 23. i 24. oktobra, na poziv mađarskog premijera Orbana, je realizovana sa veoma sadržajnim programom i uz posebno pozitivne istovjetne poruke svih mađarskih sagovornika. Potvrđena je snažna podrška premijera Orbana i mvpit Sijarta integraciji Crne Gore u EU i spremnost da se tokom mađarskog predsjedavanja održi MVK u decembru i zatvore poglavlja koja su spremna. Posjeta je, takođe, potvrda kontunuiarnog političkog dijaloga na najvišem i visokom nivou, uslijedila je nakon zvanične posjete predsjednika Skupštine Lasla Kovera Podgorici, odnosno najavljene posjete predsjednika Mađarske Tamaša Šuljoka u prvoj polovini 2025. godine. Obostrano je, takođe, potvrđen interes za dalje razvijanje saradnje u svim oblastima prije svega, ekonomije, investicija, turizma, telekomunikacija, IT, infrastrukture, trgovine, poljoprivrede i energetike. Predsjednik Vlade Spajić, osim susreta sa premijerom Orbanom imao priliku da se sastane i sa rukovodiocima ključnih kompanija koje su prisutne u Crnoj Gori, 4iG Jasaj Gelertom i direktorom OTP banke Šandorom Čanjijem.